



Макроекономіка (ЗО 07)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>D Бізнес, адміністрування та право</i>
Спеціальність	<i>D3 Менеджмент</i>
Освітня програма	<i>Менеджмент і бізнес-адміністрування Менеджмент міжнародного бізнесу Логістика</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна/(денна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS Загальна кількість: 180 годин Лекційних занять: 30 годин Практичних занять: 30 годин Самостійна робота студентів: 120 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен / модульна контрольна робота / індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи / календарний контроль
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net Практичні / Семинарські: д.е.н., проф., професор кафедри економіки і підприємництва Тульчинська Світлана Олександрівна (https://keip.kpi.ua/тульчинськасвітлана-олександрівна/) асистент кафедри економіки і підприємництва Солосіч Олександр Сергійович (https://keip.kpi.ua/солосіч-олександр-сергійович/) к.е.н., доц., доцент кафедри економіки і підприємництва Костюнік Олена Валеріївна (https://keip.kpi.ua/костюнік-олена-валеріївна/)
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzEzMTg1MTU5ODgy?cjc=ajsouto

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Макроекономіка» забезпечує вивчення економічних відносин та властиві національній економіці в цілому, оскільки макроекономіка – галузь економічної науки, що вивчає на суспільному рівні у державі аспекти прояву дії економічних законів. У центрі дисципліни лежать причини та наслідки спільної діяльності всіх агентів національної економіки, які знаходять своє відображення через такі узагальнюючі категорії як валовий внутрішній продукт, суспільні витрати,

зайнятість та безробіття, інфляція, державний бюджет, платіжний баланс, валютний курс тощо. Від макроекономіки очікують не лише пояснення суті причинно-наслідкових зв'язків в економіці, а й розкриття можливостей суспільства в особі держави впливати на хід економічного розвитку країни.

Мета навчальної дисципліни – надати здобувачам вищої освіти ґрунтовні знання базових економічних законів, навички макроекономічного аналізу та моделювання, застосування теоретичного базису для оцінювання макроскопічної ситуації в країні та напрями економічного розвитку, досвід аналітичного мислення. Макроекономіка вивчає причини та наслідки спільної діяльності всіх агентів національної економіки, які знаходять своє відображення через такі узагальнюючі категорії як валовий внутрішній продукт, суспільні витрати, зайнятість та безробіття, інфляція, державний бюджет, платіжний баланс, валютний курс тощо. Від макроекономіки очікують не лише пояснення суті причинно-наслідкових зв'язків в економіці, а й розкриття можливостей суспільства в особі держави впливати на хід економічного розвитку країни.

Предметом макроекономіки виступає ефективність функціонування національної економіки та її закономірності розвитку.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Завдання навчальної дисципліни реалізується через досягнення наступних програмних результатів навчання:

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Дисципліни соціального та поведінкового спрямування передбачені шкільною програмою.

Постреквізити для ОП «Менеджмент і бізнес-адміністрування» та «Менеджмент міжнародного бізнесу»: Мікроекономіка, Міжнародні економічні відносини

Постреквізити для ОП «Логістика»: Мікроекономіка, Бізнес-статистика, Міжнародні економічні відносини.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи макроекономіки.

Тема 1.1. Макроекономіка як наука.

Тема 1.2. Методи вимірювання ВВП.

Тема 1.3. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція.

Тема 1.4. Споживання, заощадження, інвестиції.

Розділ 2. Макроекономічна нестабільність та економічне зростання.

Тема 2.1. Циклічні коливання і кризи в економіці, інфляція.

Тема 2.2. Безробіття та зайнятість. Економічне зростання.

Розділ 3. Інструменти макроекономіки.

Тема 3.1. Грошовий ринок. Механізм монетарної політики.

Тема 3.2. Кредитна система.

Тема 3.3. Валютні відносини та валютні системи.

Тема 3.4. Фіскальна політика.

Тема 3.5. Соціальна політика.

Тема 3.6. Зовнішньоекономічна політика держави.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина і П. Острроверха. Львів, Априорі, 2020.
2. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.
3. Макроекономіка: практикум [Електронний ресурс] : навч. пос. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійних програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка» / С. О. Тульчинська, С. О. Солосіч, О. В. Костюнік ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 83 с.
4. Макроекономіка: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спец. за спеціальностями 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. С. О. Тульчинська, Н. М. Покровська. – Електронні текстові дані (1 файл: 4,5 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 154 с.
5. Макроекономіка: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.
6. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. / Ю.М. Бажал. Національний університет «Кієво-Могилянська академія». – Електрон. дані. – Київ : НаУКМА, 2024. – 41 с

Додаткова література:

1. Статистична інформація / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Законодавство України / Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. URL: <http://rada.gov.ua>
3. Макроекономічні показники. Документи воєнного стану. НАБУ. URL: <https://nabu.ua/ua/makroekonomichni-pokazniki.html>.
4. Макроекономічні показники. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators>.
5. Макроекономічний огляд та прогноз. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/makroogljad>.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua
5. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Викладання та опановування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

- **основні методи навчання:** лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи/ реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;
 - **загальні методи навчання:** проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;
 - **спеціальні методи навчання:** робота в малих групах, індивідуальна робота, методи вирішення творчих завдань, ситуативні кейси, презентації, дискусія, мозковий штурм, інтерактивне спілкування.
- Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки.
- Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань здобувачів вищої освіти у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Опрацювання теоретичних питань на практичних

заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в навчальному плані. Окрім того, на практичних заняттях здобувачі вищої освіти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Набуття здобувачами вищої освіти проблемно-орієнтовного мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують уміння формування інституціонального середовища щодо підвищення рівня ефективності функціонування окремих сфер економічної діяльності та економіки в цілому.

Семестровий контроль – екзамен.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6, ПРН 11, ПРН 16	Лекції, комп'ютерні практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий. Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: модульну контрольну роботу, аналітичні завдання, аналітичні доповіді, опитування, участь у дискусії, виконання розрахункову роботу. Календарний контроль: перша і друга атестація Підсумковий контроль - екзамен

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 30 годин лекцій та 30 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин				Опис занять	Контрольні заходи
		Л	ПЗ	С	Σ		
Розділ 1. Основи макроекономіки							
1	Тема 1.1. Макроекономіка як наука	2	2	5	9	Л: Вступ до курсу (2) ПЗ: Вступ до курсу «Макроекономіка». Визначення головної мети та завдань курсу. Визначення макроекономіки. Суб'єктів макроекономічного функціонування. Макроекономічні системи (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
2	Тема 1.2. Методи вимірювання ВВП	2	2	5	9	Л: Методи вимірювання ВВП. Показники макроекономічної безпеки (2) ПЗ: Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники та їх характеристика. Методи вимірювання ВВП. Цінові індекси. Номінальний та реальний ВВП, дефлятор ВВП. Показники макроекономічної безпеки (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
3	Тема 1.3. Макроекономічна	2	2	5	9	Л: Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин				Опис занять	Контрольні заходи
		Л	ПЗ	С	Σ		
	рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція					ПЗ: Макроекономічна рівновага, поняття та моделі. Сукупний попит, фактори впливу, крива сукупного попиту. Сукупна пропозиція, фактори впливу, крива сукупної пропозиції. Рівновага сукупного попиту та пропозиції (2)	
4-5	Тема 1.5. Споживання, заощадження, інвестиції	4	4	9	17	Л.1.: Споживання та заощадження (2) ПЗ.1.: Споживання та заощадження. Функція споживання та заощаджень. Недоходні фактори споживання та заощадження. Вплив недоходних факторів на функції споживання та заощадження. (2) Л.2.: Інвестиції (2) ПЗ.2.: Інвестиції. Крива сукупного попиту на інвестиції. Невідсоткові фактори, та фактори мінливості інвестицій (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
Розділ 2. Макроекономічна нестабільність та економічне зростання							
6-7	Тема 2.1. Циклічні коливання і кризи в економіці, інфляція	4	3	8	15	Л.1.: Циклічні коливання і кризи в економіці (2) ПЗ.1.: Поняття циклічності. Економічні цикли і його фази. Причини циклічності. Види і тривалість циклів. Деформація сучасного економічного циклу. Стабілізаційна політика держави. (2) Л.2.: Інфляція (2) ПЗ.2.: Інфляція. Види інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави. Особливості інфляції в Україні (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
6	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	3	Передбачає теоретичні, тестові та аналітичні завдання	
8-9	Тема 2.2. Безробіття та зайнятість. Економічне зростання	4	4	9	17	Л.1.: Безробіття та зайнятість. (2) ПЗ. 1.: Зайнятість та безробіття. Причини безробіття. Види безробіття. Закон Артура Оукена. Ринок праці. (2) Л.2.: Економічне зростання (2) ПЗ.2.: Поняття економічного зростання, його вимір. Фактори економічного	Опитування, виконання ситуаційних завдань

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин				Опис занять	Контрольні заходи
		Л	ПЗ	С	Σ		
						зростання. Протиріччя економічного зростання. Моделі економічного зростання (2)	
Розділ 3. Інструменти макроекономіки							
10	Тема 3.1. Грошовий ринок. Механізм монетарної політики.	2	2	5	9	Л.1.: Грошовий ринок. (2) ПЗ.1.: Гроші, функції грошей. Грошова маса та грошові агрегати. Рівняння обігу. Попит та пропозиція на гроші. (2) Л..2: Механізм монетарної політики (2) ПЗ.2.: Інструменти монетарної політики. Політика «дорогих грошей». Політика «дешевих грошей». Монетарна політика в Україні (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
11	Тема 3.2. Кредитна система	2	2	5	9	Л: Кредитна система (2) ПЗ: Поняття кредитної системи. Банки банківської системи. Центральні банки. Комерційні банки. Небанківські фінансово-кредитні установи. (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
12	Тема 3.3. Валютні відносини та валютні системи	2	2	5	9	Л: Валютні відносини та валютні системи (2) ПЗ: Валюта та валютні відносини. Валютний ринок та валютний курс. Етапи розвитку міжнародної валютної системи. Міжнародні колективні валюти (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
13	Тема 3.4. Фіскальна політика	2	1	5	8	Л: Фіскальна політика (2) ПЗ: Сутність фінансів. Фінансова система. Податкова система. Крива Лаффера. Фіскальна політика держави (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
13	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	3	Передбачає теоретичні, тестові та аналітичні завдання	
14	Тема 3.5. Соціальна політика	2	2	5	9	Л: Соціальна політика (2) ПЗ: Рівень життя, та показники що його визначають. Крива Лоренца. Механізм соціального захисту населення (2)	Опитування, виконання ситуаційних завдань
15	Тема 3.6. Зовнішньоекономічна політика держави.	2	2	5	9	Л.1.: Зовнішньоекономічна політика держави. Відкрита економіка (2) ПЗ.1.: Світове господарство та показники відкритості економіки. Форми міжнародних економічних	Опитування, виконання ситуаційних завдань

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин				Опис занять	Контрольні заходи
		Л	ПЗ	С	Σ		
						відносин. Платіжний баланс країни. Зовнішньо-торгівельна політика. Найважливіші висновки та нерозв'язані проблеми. (2)	
15	Індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи			15	15	Захист розрахункової роботи	
	Екзамен	-	-	30	30		
Всього		30	30	120	180		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 108 год.

Основні завдання циклу практичних занять – систематизація, узагальнення та закріплення знань, набутих у процесі вивчення студентами лекційного матеріалу, опрацювання бібліографічних джерел основної, додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел. Практичні заняття також мають на меті засвоїти теоретичний матеріал з навчальної дисципліни «Макроекономіка», набути розуміння суті, функції та значення макроекономічного розвитку країни, дослідження та обґрунтування, підходи до розрахунку макроекономічних показників, планування розвитку національної економіки, трудових ресурсів, рівня життя населення України, зовнішньоекономічної діяльності та ін.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та норми поведінки. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, частина рейтингу здобувача формується через участь у заходах на практичних заняттях, а саме за участі у виконанні ситуаційних завдань, аналізі проблемних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття знижує можливість здобувача отримати рейтингові бали. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Норми етичної поведінки визначені у Кодексі честі (<https://kpi.ua/code>). В університеті здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>).

Заохочувальні та штрафні бали. Заохочувальні бали здобувач може отримати за участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни або за поглиблене вивчення окремих тем, результати якого представлені у вигляді наукових тез, наукової статті тощо. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Правила зарахування індивідуальних завдань. Авторське виконання завдання, обґрунтованість основних положень, достовірність використання інформаційно-методичного апарату, аргументований захист отриманих результатів та висновків.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти питання, яке стосується процедури контрольних заходів та їх результатів.

У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів на ім'я декана факультету за процедурою, визначеною Положенням про апеляції (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Академічна доброчесність. При оцінюванні робіт здобувачів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>). В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг. При виявленні значного рівня запозичень в розрахунковій роботі або інших роботах без належного цитування, роботи не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту (далі, ШІ) регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття в межах тематики дисципліни, що включають відвідування науково-практичних заходів, зустрічей з представниками бізнесу, тренінгів та вебінарів. Для опанування і поглиблення практичних навичок можуть бути запрошені фахівці та професіонали сфери державного управління, оборони, промисловості, постачання електроенергії, інформації та зв'язку, послуг тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-2) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів, з них 60 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 40 балів – екзамен (RE). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60 % від його рейтингового балу. Стартовий рейтинг (протягом семестру) здобувача складається з балів, які він отримує за: виконання та захист практичних занять (15 практикумів); виконання модульної контрольної роботи (МКР); виконання розрахункової роботи (РР).

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (max 60 балів)

Види контролю: відповіді на практичних заняттях, виконання теоретичних та практичних завдань, МКР, РР.

8.1.1. Робота на практичних заняттях (max 40 балів).

1. Відповіді на практичних заняттях: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (1 бали x12).

Розрахунок за одну відповідь:

1- активна робота, повні відповіді під час опитування;

0.8 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;

0.6 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;

0 - пасивність

2. Опрацювання аналітичних навчальних завдань: аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (7 завдань – max 28 балів).

Розрахунок за одне завдання:

- 4 бали - якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені;
- 3 бали - наявні певні недоліки у виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;
- 2.5 бали - завдання виконано з неточностями, що мають вплив на обґрунтування результату;
- 0 балів - завдання не виконане

8.1.2. Модульна контрольна робота (max 10 балів).

Модульна контрольна робота складається з двох частин, кожна частина оцінюється в 5 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 4 бали;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0..2 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.3. Розрахункова робота (max 10 балів).

Розрахункова робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- творчий підхід до розв'язання завдань та захист на занятті – 9..10 балів;
- роботу виконано з незначними неточностями та захищено на занятті – 7..8 балів;
- роботу виконано з певними недоліками та захищено на занятті – 6 балів;
- за несвоєчасну здачу РР або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 7 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – менше 6 балів.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 5,5 балів, виконано не менше, ніж 40 % з обсягу практичних занять;

14 тиждень - умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 11 балів. Складено модульну контрольну роботу, подано на перевірку індивідуальне завдання в формі реферату, виконано не менше ніж 80 % з обсягу практичних занять.

8.3. Семестровий контроль (екзамен) (max 40 балів)

Умовою допуску до екзамену є отримання не менше 30 балів, причому обов'язковим критерієм є здача розрахункової роботи не менше, ніж на 6 балів.

Екзаменаційний білет містить три завдання, які оцінюються у 40 балів: 2 теоретичних питання (по 10 балів) та 1 практичне завдання (20 балів).

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 9..10 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 8 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 6..7 балів;

- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 0..5 балів.
- Критерії оцінювання практичного завдання:
- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 18..20 балів;
 - «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 15..17 балів;
 - «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 12..13 балів;
 - «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 0..11 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Примітка. Згідно Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/148>: за рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов’язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$R = RC + RE = 60 + 40 = 100$ балів.

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 60:

$RC = 40 + 10 + 10 = 60$ балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів (R)	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску (менше 30 балів)	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курс. У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):
Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, С.О. Тульчинською
Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 23.06.2025р.)
Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2025 р.)